

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.VI.21.910/2018/9.

**A tanács tagjai:** . Kollár Márta a tanács elnöke  
. Kocsis Ottilia előadó bíró  
. Puskás Péter bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** Balogh-B. Szabó-Jean-Zalavári és Társai Ügyvédi Iroda  
ügyintéző: dr. Puskás Attila ügyvéd

**Az alperes:**

**Az alperes képviselője:** . Tihanyi Ügyvédi Iroda  
ügyintéző: dr. Tihanyi Péter ügyvéd

**A per tárgya:** kölcsön

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** alperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Törvényszék  
2.Pf.20.671/2018/6.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Járásbíróság  
31.P.20.862/017/21.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 388.748 (háromszáznyolcvannyolcezer hétszáznegyvennyolc) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

## **I n d o k o l á s**

### **A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felperes (korábban: S. Zrt.) mint finanszírozó 2007. szeptember 20-án az alperessel mint adóssal a 2007. szeptember 13-án előterjesztett hitelkérelme alapján japán yen alapú kölcsönszerződést kötött személygépjármű vételárának 3.931.200 forinttal történő finanszírozására. A kölcsön törlesztő részleteit, fizetési ütemezését a kölcsönszerződés részévé tett mellékletben, Törlesztési Táblázatban rögzítették. A 2.6. pontban elismerten az alperes számára már az aláírást megelőzően hozzáférhető kölcsönszerződés 4.21. pontja szerint az alperes viseli a deviza alapú forint kölcsön árfolyamkockázatát. Az alperes kijelentette, hogy a finanszírozó az árfolyamkockázat tekintetében őt teljes körűen, a szerződéskötést megelőzően tájékoztatta, azt megértette, elfogadta. A kölcsönszerződés 2008. december 31-i módosítása szerint a finanszírozó a törlesztő részletek után kalkulált deviza árfolyam korrekciók összegét nem havonta, hanem a futamidő végén érvényesíti. A finanszírozó javára azonnali hatályú felmondás jogát kötötték ki arra az esetre is, ha az alperes a fizetési kötelezettségével 30 naptári napot meghaladó késedelembe esik. Ez esetben a kölcsönszerződés a felmondás kézbesítése napján szűnik meg, s a finanszírozó élhet a vételi jogával. A 2007. szeptember 14-én kötött opciós szerződés szerint a gépjármű opciós vételára az EUROTAX gépjármű értékelő rendszer alapján számított vételi ár 80 %-a. A finanszírozó vállalta a gépjármű visszavételének napjára a szerződést pénzügyileg lezáró, a tulajdonjoga bejegyzésekor a tételes elszámolást. Az opciós vételárral nem fedezett tartozást az alperes 8 munkanapon belül volt köteles megfizetni. A felperes 2011. október 18-án a szerződést azonnali hatállyal felmondta, 2011. november 4-én élt a vételi jogával. A gépjármű átadásáról, állapotáról 2011. november 4-én átadás-átvételi jegyzőkönyv készült. A felperes szakértő által véleményezett érték 80 %-a, 1.542.400 forint beszámításával készített tételes pénzügyi elszámolása szerint az alperes tartozása 4.175.644 forint.

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [2] A felperes a keresetében kérte az alperes kötelezését 3.887.479 forint kölcsöntartozás és 2011. október 19-től késedelmi kamat megfizetésére figyelemmel a 2014. évi XL. törvény alapján a per alatt teljesített elszámolására is.
- [3] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte: a kölcsönszerződés, a felmondás érvénytelenségét, az árfolyamkockázatról a tájékoztatás hiányát állította; vitatta az elszámolást, az opciós vételarat, a kölcsönszerződés megkötésénél a felperes képviselőt.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [4] Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest 3.887.479 forint tőke, 2011. október 19. napjától késedelmi kamat megfizetésére. Indokolásában a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 47. § (1) bekezdése, a 2. melléklet I.12. a) pontja, a Kúria 2/2006. számú polgári elvi döntésének 1-3. pontjai, a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 217. § (1), 219. § (1), 221. § (1), 223. § (1) bekezdése felhívásával a szerződéskötésnél a pénzügyi vállalkozás finanszírozó megbízási szerződésben érvényesen létesített ügyleti képviselőt állapította meg. A felmondás az alperes 30 napot meghaladó fizetési késedelme miatt jogszerűen, a kölcsönszerződés rendelkezéseinek megfelelően történt (11.1., 10.1.9. pont). A gépjármű elszámolási értékére ítélezése alapjául a perben beszerzett szakértői véleményt fogadta el. Alaptalannak találta az alperes védekezését az árfolyamkockázattal kapcsolatban is a deviza alapú kölcsönszerződésekkel

kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. Polgári jogegységi határozat 1-3., a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjai felhívásával, a kölcsönszerződés 4.21. pontjára is figyelemmel. Kiemelte, hogy a bíróság tájékoztatását követően az alperes nem bizonyította, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban nem megfelelő tájékoztatást kapott, a kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető (17. sorszámú jegyzőkönyv).

- [5] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezése folytán hozott ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, indokolása szerint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) és a 254. § (3) bekezdése alapján. A fellebbezés kapcsán a következőket emelte ki: Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján okszerűen mérlegelte, helyesen alkalmazta a Pp. 163. § (1)-(2), a 164. § (1)-(2) bekezdése rendelkezéseit is. A Ptk. 523. § szerinti kölcsönszerződés létrejöttét alátámasztotta a 2007. szeptember 20-án keltezett és az alperes által a perben is elismerten aláírt 2007/05549 számú kölcsön-szerződés, üzletszabályzat. A felperes felhívása ellenére a hátralékot nem fizette meg, így a szerződés felmondásának jogi alapja megvolt mind az egyedi szerződés, mind a Ptk. rendelkezései [Ptk. 298. §, 301. §, 523. §, 525. § (1) bekezdés e) pont] szerint. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság aláírási jogosultsággal kapcsolatos jogi indokolását is. Az alperesnél maradt és a perben csatolt irat eltérő megjelenése körében hivatkozott a Polgári törvénykönyv hatályba lépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Ptk.) 38. § (1) bekezdésére. Hangsúlyozta, hogy az elszámolás tárgya a gépjármű 2011. novemberi - akkori állapota alapján meghatározott - forgalmi érték. Ezért az elsőfokú bíróság felhívására a kirendelt szakértő együtt vizsgálta a felperes felkérésére készített igazságügyi szakértői véleményt és arra az alperes által tett észrevételeket. A szakértő a rendelkezésre álló iratok alapján kellően indokolt, aggálymentes, alátámasztott szakvéleményt adott, az nem hiányos, sem homályos, így az érdemi döntés alapjául szolgálhatott.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [6] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a keresetet elutasító határozat hozatalát, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályként a Pp. 163. § (1), a 164. § (1), a 190. § (1), a 206. § (1) és a 221. § (1) bekezdését jelölte meg. A jogszabálysértés indokolásaként előadta, hogy a felperes 2007. szeptember 20-án keltezett, számára ismeretlen üzletszabályzatán az aláírás nem az övé, az megtévesztés vagy digitális ügyeskedés útján került rá, azt nem kapta meg, így tartalmát sem fogadta el. Jogi érvelésként a hivatkozott eljárási jogszabálysértést, a felperes terhére eső bizonyítás hiányát a szerződés létrejötte és - hangsúlyosan a felmondásra vonatkozó - tartalma kapcsán állította. Fenntartotta és értékelné kérte a fellebbezésében előadottakat is. További indokai szerint az üzletszabályzat nem vált a szerződésük részévé, miután annak a felperes által bizonyítandó, a Ptk. 205/A. § (1)-(2), 205/B. § (1) bekezdés, a 2/2011. PK vélemény 2 pontja szerinti feltételei nem teljesültek. A Ptk. 209. § és a 209/A. § megjelölve emelte ki azt, hogy a felperesnek világos, pontos és érthető módon kellett volna a figyelmét felhívnia arra, hogy a felmondást, az opciós jog gyakorlását 30 nap késedelem is megalapozza, s hogy a hitel felvételével korlátlan, a tőke és a törlesztőrészlet jelentős emelkedését jelentő árfolyamkockázatot vállal. Tájékoztatás hiányában az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, a főszoolgáltatás körébe eső érvénytelen rész nélkül a szerződés nem teljesíthető, a Ptk. 239. § (2) bekezdés alapján érvénytelen [2/2014. PJE].
- [7] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

## A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [9] A felülvizsgálat a rendes jogorvoslat (fellebbezés) alapján hozott jogerős bírósági határozat anyagi jogi és/vagy eljárásjogi hibájának az orvoslására szolgáló, kérelemhez kötött rendkívüli jogorvoslat. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél számára a Pp. 73/A. § (1) bekezdés a) pont alapján kötelező a jogi képviselő, a 73/B. § (1) bekezdés első fordulata értelmében a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli nyilatkozata hatálytalan. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a meghatalmazott jogi képviselő közreműködésével benyújtott felülvizsgálati kérelem tartalmi keretei között vizsgálhatta felül [Pp. 270. § (2), 272. § (2) bekezdése, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. 4. pont]. A Kúria az alperes által a fellebbezésében előadottakat nem tekint(h)ette a felülvizsgálati kérelem tartalmának, így azokat nem is vizsgál(hat)ta [BH2018. 113.]. A Kúriának a Pp. 275. § (1) és (3) bekezdése szerint arról kellett döntenie, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eljárási szabálysértés megtörtént-e, s ha igen, akkor az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt-e. A bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésen alapuló szabad bírói mérlegelése felülvizsgálati kérelemmel főszabály szerint nem támadható (BH1994. 221., BH1994. 195., BH1994. 86.). Az ilyen felülvizsgálati kérelmet csak a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése, a bíróság által megállapított tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondásokat tartalmazó, okszerűtlen volta alapozhatja meg (BH1994. 196., BH1994. 85., BH1993. 768., BH2013.119.). A Kúria a jogerős ítélet ilyen hibáját nem állapította meg. Az alperes hivatkozása a Pp. 221. § (1) bekezdés megsértésére sem tehetta eredményessé a kereset elutasítását célzó felülvizsgálati kérelmét, a Kúria ugyanis nem észlelte a jogerős ítélet indokolásában elvárt, annak meggyőző erejét adó bírói jogi érvelés hiányát.
- [10] A Kúria rámutat arra, hogy a 2007. szeptember 20-án aláírt, FH 2007/05549 szerződésszámú okirat egységes szerkezetben tartalmazza a finanszírozó által alkalmazott üzletszabályzatot, azaz általános szerződési feltételeket, és az adós alperessel kötött egyedi gépjármű finanszírozási kölcsönszerződést. Ezzel teljesült az általános szerződési feltétel szerződés részévé válásának a Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében előírt feltétele: a finanszírozó lehetővé tette, hogy az adós alperes annak tartalmát megismerje, és azt az alperes kifejezetten elfogadta. Az elsőfokú ítéletben is kiemelték szerint a szerződéses okiraton az aláírását az alperes nem vitatta (Debreceni Járásbíróság 31.P.20.280/2014/5., 31.P.20.862/2017/4. és 17. sorszámú jegyzőkönyv). A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, amely csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és a másodfokú eljárásnak is tárgya volt [BH2017. 232., EBH2002. 653.]. A felülvizsgálati eljárásban az alperes arra, hogy az okiraton az aláírás nem az övé, nem hivatkozhatott. A felülvizsgálati kérelem további érvei ellenében a Kúria kiemeli a kölcsön-szerződés 9. „A kölcsönszerződés megszűnése, megszüntetése” cím alatt a 9.1.4., 10.1., 10.1.1., 10.1.9. pontjait, mint világos, pontos és érthető kikötéseket arról, hogy a finanszírozó azonnali hatályú felmondási jogát megalapozza a fizetési kötelezettség 30 napot meghaladó késedelme. A 10.6. pont szerint pedig „a kölcsönszerződés felmondása esetén a finanszírozó, vagy az általa kijelölt gazdasági társaság jogosult élni opciós (vételi) jogával,...”
- [11] Az alperes a kölcsönszerződés teljesítésére, pénzbeni marasztalására irányuló keresettel szemben előterjesztett ellenkérelmével, az érvénytelenségi kifogásával egyezően a felülvizsgálati kérelmében is az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelensége miatt hivatkozott a szerződés teljes érvénytelenségére, a keresettel érvényesített jogot annak kapcsán vitatta. A Hpt. szerződés megkötésekor hatályos 203. § (6)-(7) bekezdése - az (5) bekezdéstől

eltérően - nem írja elő azt, hogy a pénzügyi intézménynek a lakossági ügyféllel kötött, devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén mikor kell feltárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A kockázatfeltáró nyilatkozattal szemben támasztott tartalmi követelmény az árfolyamkockázat ismertetése, hatása a törlesztő részletre. A tájékoztatási kötelezettség megsértése alapot adhat a hozzá kapcsolódó szerződéses kikötés tisztességtelen jellege, emiatt a szerződés (részleges) érvénytelensége megállapítására. A hitelező részéről a Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdésben előírt tájékoztatási kötelezettség elmulasztása a perbeli esetben nem alapozza meg a kölcsönszerződés semmisségének megállapítását, az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben az adósra hárító szerződéses kikötés nem tisztességtelen önmagában azért sem, ha a kockázatfeltáró nyilatkozatot a szerződés tartalmazza. Az a szerződéses feltétel, amely alapján az ügyletben rejlő, a szerződéses főszolgáltatás körébe tartozó árfolyamkockázatot korlátlanul az adós viseli, az esetben nem tisztességtelen, ha meghatározása megfelel a jóhiszeműség és tisztesség követelményének, ha az „általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos” fogyasztó számára világosan, és érthetően megfogalmazott [2/2014. PJE, Európai Unió Bírósága C-26/13. számú ítélet 74. pont, C-51/2017. számú ítélet 3. pont].

- [12] Az alperes a tájékoztatás hiányát iratellenesen, a nem megfelelő volta miatt a kölcsönszerződés tisztességtelenségét alaptalanul állította. A szerződéses okirat szerint az árfolyamkockázatot az adós viseli, aki az aláírással kijelentette, hogy őt a finanszírozó pénzügyi vállalkozás az árfolyamkockázat tekintetében a szerződéskötést megelőzően teljes körűen tájékoztatta, amit megértett és elfogadott [4. Az adós kötelezettségei 4.21. pont]. Az árfolyamkockázatot és a törlesztőrészletre gyakorolt hatását a - 2.6. pont szerint az adós alperes számára aláírást megelőzően részletes megismerés céljából hozzáférhetővé tett - szerződéses okirat tartalmazza: 1.1.1.2. alatt az adósnak az árfolyam korrekció vissza- és megfizetésére vonatkozó kötelezettségét, 1.1.22.3. alatt azt, hogy a tőke és kamatfizetési kötelezettséget a finanszírozó az árfolyam korrekcióval módosítja; 1.1.22.4. alatt azt, hogy az árfolyamkülönbségből adódó különbözetet a finanszírozó számlán írja jóvá vagy terheli az adósra; 1.1.27. pontban kikötöttek szerint a „Tartozás” a deviza alapon nyújtott forint kölcsön esetén az árfolyamváltozásból eredő valamennyi korrekciós tétel és egyéb költség; Törlesztő részletek cím alatti 7.2. és 7.4. pontok szerint az adós a kölcsön törlesztő részleteit a tőke- és kamat árfolyam korrekcióval módosítva köteles megfizetni. Azt, hogy az adós alperes számára a kapott információ az árfolyamkockázat mibenlétéről és hatásáról a törlesztő részletekre, azaz gazdasági hatásáról a fizetési kötelezettségére világos és érthető volt, igazolja a kölcsönszerződés 2008. december 31-én kizárólag az árfolyam-korrekcióból eredő tartozásának a megfizetése tárgyában történt módosítása is. A kölcsönszerződésben is kijelentette, hogy a felvilágosítást az árfolyamkockázatról megértette. A Kúria szerint sem akadályozta az alperest a Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdésben előírt tájékoztatási kötelezettséggel nyújtható információ hiánya a szerződéses kötelezettségvállalása mértékének helyes értékelésében, az árfolyamkockázat hatásának a felmérésében. A szerződés konkrét tartalma alapján az alperes tájékozott és megalapozott döntést hozhatott, értékelni tudta a rá telepített árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is. A 2/2014. PJE határozat 1. pontjához fűzött indokolás értelmében az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terhelő volta számára - a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjével megítélve - nem volt világos és érthető. A perben ezt az alperes nem bizonyította az elsőfokú bíróság felhívása ellenére [17. számú jegyzőkönyv]. Az átlagos fogyasztó mércéjével megítélt alperes alappal nem gondolhatta azt, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy nem őt terheli, illetve őt csak korlátozott mértékben terheli (2/2014. PJE 1., III.1.). Mindebből következően a kölcsönügyletben rejlő árfolyamkockázatot a fogyasztó alperesre telepítő szerződési feltétel tisztességtelen jellege, emiatt a kölcsönszerződés felülvizsgálati kérelemben is állított érvénytelensége a Ptk. 209/A. § (2) bekezdés alapján nem volt megállapítható.

- [13] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

### **Záró rész**

- [14] Az alperes a Pp. 270. § (1), a 78. § (1) bekezdés alapján köteles a felperes ügyvédi munkadíjból álló, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5)-(6) bekezdés alapján, a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányban meghatározott felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni. Az illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesített alperes a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján köteles megfizetni.
- [15] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [16] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pont zárja ki.

Budapest, 2019. október 1.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Kocsis Ottilia s.k. előadó bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Sz.Sz.

bíróági ügyintéző